

SKOLSKJUTS - för elever i förskoleklass, grundskola, särskola, gymnasium och vuxenutbildning från Stockholms stad - lagtext, bestämmelser och förutsättningar.

Vad säger lagen?

Grund- och särskolan

Kommunens skyldighet angående skolskjuts för elever i grundskolan regleras i skollagen 4 kap.7§ där det står att "Hemkommunen är skyldig att sörja för att det för eleverna i grundskolan anordnas kostnadsfri skolskjuts, om sådan behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionshinder eller någon annan särskild omständighet." (SFS 1998) För särskolans (särskolan inkluderar gymnasiesärskolan) elever har kommunen samma skyldighet enligt skollagen 6 kap.6§. Skyldigheten gäller endast om eleven går i den skola kommunen anvisat.

Gymnasieskolan och vuxenutbildning

För elev i gymnasieskola och vuxenutbildning som har rätt till studiehjälp enligt studiestödslagen, vilket elev i gymnasieskola har t o m vårterminen det år han/hon fyller 20 år, har kommunen enligt "Lag om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor" skyldighet att svara för elevens kostnader för dagliga resor mellan bostaden och skolan där färdvägen är minst sex kilometer.

Förskoleklass och fritidsverksamhet

För elev i förskoleklass och skolbarnsomsorg har kommunen ingen skyldighet enligt skollagen att erbjuda kostnadsfri skolskjuts.

BESTÄMMELSER MED KOMMENTARER

angående kostnadsfri skolskjuts för elever från Stockholms stad:

Kostnadsfri skolskjuts kan för elever folkbokförda i Stockholms stad erbjudas genom att eleven erhåller *skolkort* (eller liknande) för resa med kommunala färdmedel. För elev som inte kan resa med kommunala färdmedel finns *skolskjutsfordon* (personbil eller buss).

Därutöver finns möjlighet för vårdnadshavare att mot ersättning själv skjutsa sitt barn som beviljats skolskjuts, s.k. *självskjutsning*.

Med skolskjuts avses i detta reglemente även i tillämpliga delar elevers resor till och från fritidsverksamhet (dvs skolbarnsomsorg samt korttidstillsyn för skolungdom över 12 år) under lov och studiedagar samt hemresor från dessa verksamheter under ordinarie skoldagar. Förutsättningar att erhålla dessa resor är desamma som att erhålla skolskjuts.

SKOLKORT

Kostnader för skolkort för elever i förskoleklass och grundskola är idag beräknade att täckas av skolpengen.

Förskoleklass, grund- och gymnasieskolan

Kostnadsfri skolskjuts i form av skolkort kan, med hänvisning till följande avståndskrav mellan skolan och bostaden, erhållas för elev

- i förskoleklass samt grundskola åk 1 – 3, åk 4 – 6 resp. åk 6 – 9 med minst 2 km, 3 km resp. 4 km skolväg (gångväg),
- i gymnasieskola med minst 6 km skolväg (gångväg) och längst t o m vårterminen det år eleven fyller 20 år (gäller oavsett elevens folkbokföringskommun, dock ej inackorderade gymnasieelever från annan kommun än Stockholm).

I gymnasieskolan kan, om särskilda skäl (t ex medicinska) föreligger, skolkort erhållas även om inte avståndskravet är uppfyllt.

Kommentar: *Om annan kommunal grundskola valts än den kommunen anvisat plats i erhålls skolkort till denna skola förutsatt att avståndskravet är uppfyllt till båda den skola kommunen anvisat och till den valda.*

Vid gemensam vårdnad och vid behov av skolkort för resa endast till den ena föräldern kan, om avståndskravet är uppfyllt till denna adress, förutsatt att denna förälder bor i Stockholm, elev såväl i grundskola som i gymnasieskola erhålla skolkort/färdbiljett. Skolpengen till fristående grundskolor är beräknad att täcka eventuella kostnader för skolkort.

Stockholms elev i fristående gymnasieskola alternativt gymnasieskola i annan kommun inom Stockholms län erhåller skolkort på samma villkor som den gymnasieelev som går i staden.

Särskolan

Elev i obligatoriska särskolan samt gymnasiesärskolan som använder kommunala färdmedel till och från skolan/fritidsverksamheten erhåller kostnadsfritt skolkort. Detta gäller även elev i fristående särskola och särskola i annan kommun.

Vuxenutbildningen

Till studerande i vuxenutbildning, inklusive särsvuxutbildning, sfi (svenska för invandrare) och kunskapslyftet utgår inte skolkort.

SKOLSKJUTSFORDON

En grundförutsättning vid kostnadsfri skolskjuts i personbil eller buss är att elever samåker i fordonet. Därutöver gäller följande riktlinjer:

Kvalitetskrav

Trygghet och säkerhet för eleven skall eftersträvas i all skolskjuts. Faktorer som påverkar tryggheten positivt är att tiden i fordonet är rimlig i förhållande till färdvägens längd och elevens förutsättningar, att eleven kommer i rätt tid till skolan samt att chauffören är kompetent för uppgiften och i de fall behov finns, helst densamma varje dag.

Vad avses med skolskjuts?

Med skolskjuts avses

- resa från bostaden till skolan

- resa efter avslutad skoldag till bostaden eller fritidsverksamheten (i form av skolbarnsomsorg eller korttidstillsyn)

Kommentar: Skolskjuts planeras så att flera elever samåker. Detta kan innebära att elev kommer något tidigare till skolan än skolschemat kräver. Likaså kan det efter undervisningens slut innebära viss väntetid på returren, som regel dock ej mer än motsvarande en lektion. Skolan har under denna tid ansvar för eleven. Med bostad avses den adress eleven är folkbokförd på. Om föräldrar har gemensam vårdnad får elev skolskjuts till båda adresserna förutsatt att föräldrarna bor inom staden. Med bostad jämställs enligt SoL (socialtjänstlagen) alt. LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) beviljad bostad med särskild service för barn och ungdom (f.d. elevhem) och korttidshem.

Resor mellan skolan/hemmet och annan verksamhet än fritidsverksamhet i form av skolbarnsomsorg eller korttidstillsyn, som t ex habilitering (t ex behandling) eller läkarbesök omfattas således inte av skolskjuts. Elev i klass där S:t Örjans skolor och PBU samverkar kan om särskilda skäl finns erhålla skolskjuts till och från PBU.

Utflyttad verksamhet

Vid utflyttad skol- eller fritidsverksamhet (t ex bad) kan skolskjuts erhållas under förutsättning att verksamheten är regelbunden och kostnadsmässigt godkänd.

Kommentar: Skolan/fritidsverksamheten skall i dessa fall i möjligaste mån planera för gruppresa som transporterar eleverna mellan skolan och utflyktsmålet så att eleverna är tillbaka till ordinarie skolskjutstid. Om någon elevs tid i skolskjutsfordon riskerar att bli oskäligt lång en sådan dag eller andra starka skäl föreligger kan skolskjuts direkt till eller från utflyktsmålet erhållas.

Vilka elever erhåller skjuts i skolskjutsfordon?

Grundskola och förskoleklass

- Färdvägens längd

Elev i förskoleklass, grundskolans förberedelseklass årskurs 1 och 2 kan erhålla skolskjuts om färdvägen är längre än 2 km.

- Elev i grundskolans årskurs 1 och 2 som blivit placerad i annan skola/tillfällig lokal, p g a utrymmesbrist eller evakuering, kan erhålla skolskjuts om färdvägen är längre än 2 km.

- Elevens funktionshinder eller annan särskild omständighet

Elev i förskoleklass och grundskola kan beviljas skolskjuts p g a bestående funktionshinder (t ex svårt rörelsehinder).

Kommentar: Läkarintyg krävs då medicinska skäl anges.

Bedömning och beslut av stadsdelsnämnd/rektor i båda dessa fall.

Fristående förskoleklass/grundskola samt förskoleklass/grundskola i annan kommun

Elev i fristående grundskola eller grundskola i annan kommun kan med hänvisning till bestående funktionshinder (t ex svårt rörelsehinder) och med läkarintyg som stöd i vissa fall erhålla skolskjuts. Beslutas inom utbildningsförvaltningen, förutsatt att förvaltningen godkänner skolgången, för elev i fristående grundskola. För elev med skolgång i annan kommun beslutar respektive stadsdelsförvaltning.

Särskola

För elever i obligatoriska särskolan samt gymnasiesärskolan görs en behovsbedömning utifrån elevens funktionshinder i form av diskussion mellan vårdnadshavare, skolpersonal och vid behov ytterligare personer. (I denna behovsbedömning tas t ex frågan om biträde i fordonet upp i de fall den aktualiserats.)

Beslut av rektor i samråd med särskolansvariga inom utbildningsförvaltningen.

Kommentar: *Årlig uppföljning av behovet av skolskjuts görs i samband med övrig uppföljning av elevens skolår som en del av elevens individuella utvecklingsplan. Skolskjuts skall betraktas som en viktig del av elevens hela skolsituation.*

Fristående särskola samt särskola i annan kommun

Elev som valt att gå i fristående särskola eller särskola i annan kommun i Stockholms län erhåller skolskjuts på samma villkor som övriga särskolelever folkbokförda i Stockholm.

Kommentar: *Hur skolskjutsen utförs för elev med skolgången utanför Stockholm kan styras av respektive kommuns interna rutiner.*

Gymnasium

Gymnasieelev med skolgång i kommunalt alternativt fristående gymnasium inom Stockholms län kan med hänvisning till bestående funktionshinder (t ex svårt rörelsehinder) och med läkarintyg som stöd erhålla skolskjuts. För övrigt kan elev endast i undantagsfall på medicinska skäl erhålla skolskjuts. Utbildningsförvaltningen bedömer och fattar beslut.

Vuxenutbildning

Studering inom kommunal vuxenutbildning (komvux, sÄrvux, sfi och kunskapslyftet) kan erhålla skolskjuts om fÄrdtjÄnstlegitimation finns som styrker behovet av skolskjuts på bestående funktionshinder. Utbildningsförvaltningen beslutar.

Olycksfall

- Under verksamhetstid

Elev som är folkbokförd i Stockholm är olycksfallsförsäkrad under verksamhetstid. Detta innebär att på olycksfall under skoltid alternativt tid i skolbarnsomsorg/korttidstillsyn (inkl. transport till och från), har elev i kommunal/fristående/annan kommuns grund- gymnasie- och vuxenutbildning möjlighet att få kostnadsfri skjuts till och från skolan/fritidsverksamheten.

Kommentar: *Förutsättning är dock att försäkringsbolaget (fn Folksam) bekräftat sitt kostnadsansvar, vilket sker när skadeanmälan tillsammans med läkarintyg som bekräftar behovet av skjuts inkommit till försäkringsbolaget. Skolan tillsammans med förälder ansvarar för att intyg och skadeanmälan skickas in samt att beställning av skjuts görs när Folksam bekräftat sitt kostnadsansvar.*

- Under icke verksamhetstid

Vid olycksfall under fritid kan elev i stadens förskoleklass, grund- och särskola (exkl. gymnasiesärskola) erhålla skolskjuts då läkarintyg bekräftar behovet och då ingen egen försäkring finns som täcker reskostnader. Rektor/stadsdelsförvaltning bedömer och beslutar efter det att läkarintyg erhållits. Gymnasie- och gymnasiesärskolelev samt studerande i vuxenundervisning behöver i dessa fall en egen försäkring.

Självskjutsning

Föräldrar till elev som beviljats skolskjuts i personbil eller buss kan mot ekonomisk ersättning själva köra sitt barn till skolan. Den ekonomiska ersättningen (augusti 2001 50 kr/mil) är enligt nuvarande skatteregler beskattningsbar för belopp överstigande 16 kr/mil. *Ett avtal upprättas i dessa fall mellan förälder och Stockholms stad.*

Resegaranti

I de fall elev beviljats skolskjuts men kommunen ännu ej kunnat anordna denna (vilket kan inträffa framför allt vid läsårsstart) gäller följande resegaranti. Förälder som kör barnet i egen bil till skolan erbjuds en milersättning på 100 kr/mil (september 2001). Denna ersättning är tänkt att täcka uppkomna kostnader och är beskattningsbar. Förälder som i stället själv ordnar taxiskjuts till sitt barn erbjuds ersättning motsvarande faktiska taxikostnader (mot uppvisande/ överlämnande av kvitto).

Förutsättningar för en säker och trygg skolskjuts

- ansvar och handläggning

Skolans/fritidsverksamhetens ansvar

Skolskjutssamordnare

Varje skola/fritidsverksamhet skall ha en skolskjutssamordnare med ansvar för skolskjutsfrågorna på skolan som vårdnadshavare, chaufförer, skolskjutsgruppen och andra berörda kan vända sig till med olika frågor som rör skolskjuts.

Beställningar

Följande gäller i de fall skolskjutsgruppen inom utbildningsförvaltningen anlitas för beställning av skolskjuts: Skolan/enheten ansvarar för att beställningar av skolskjuts utifrån enskilda elevers tider inför nytt läsår kommer till skolskjutsgruppen senast *fyra veckor före skolstart*. Om detta innebär att schemaläggning på skolan måste göras innan vårterminens slut bör förutsättningar för detta ges på skolan.

- Om *inskolningsperiod* tillämpas med tillfälliga restider ska de definitiva tiderna lämnas av skolan till skolskjutsgruppen senast 14 dagar innan de börjar gälla.

Vid tids- och adressändringar för en elev (p g a förändrat skolschema, nya hämtningstider till hemmet, tillfällig praktikperiod m.m.) skall alltid prövas om elevens skjuts kan ingå i någon annan ordinarie skolskjutstur. Detta kan resultera i att en rimlig anpassning av elevens nya tider till annat ordinarie skolskjutsfordons körtider görs.

- *Permanenta tids- resp adressändringar* ska inkomma snarast till skolskjutsgruppen, dock senast tio arbetsdagar innan de skall gälla.
- *Tillfälliga tids- resp. adressändringar* ska inkomma senast fyra arbetsdagar i förväg.
- *Tillfälliga avbeställningar* av resa t ex p g a sjukdom hos eleven görs av skolan/ fritidsverksamheten eller vårdnadshavare direkt till transportören.
- *Permanenta avbeställningar* görs av skolan till skolskjutsgruppen.
- *Beställningar av skjuts inför lov* (t ex jul- eller sportlov) skall göras av verksamheten senast tre veckor före lovet till skolskjutsgruppen.
- *Beställning av gruppresa* vid utflykt, bad eller liknande görs terminsvis för fasta återkommande resor senast 14 dagar före första tillfället. Även tillfälliga resor beställs senast 14 dagar före de ska genomföras.

Alla beställningar till skolskjutsgruppen görs skriftligt (särskild blankett).

Mottagande av elev

Skolans/fritidsverksamhetens ansvar omfattar också den praktiska delen, d v s att eleven tas emot vid ankomst, kliver in i rätt bil till rätt adress m.m.

Vårdnadshavares ansvar

Vårdnadshavare ansvarar för att eleven kommer till och från fordonet vid hemmet (chauffören kan inte lämna ett fordon med andra barn i för att följa med någon in) samt att de uppgjorda tiderna hålls vid dessa tillfällen så att inga förseningar för övriga elever orsakas. Skolskjutsen kan ibland på grund av trafikförhållanden bli försenad. Dock kan bilen/bussen ej vänta mer än fem minuter när den anlänt och någon ersättningskjuts kan ej erhållas senare. Vårdnadshavare meddelar transportören tillfälliga avbeställningar i god tid. För att skolan/fritidsverksamheten skall kunna uppfylla sitt ansvar vid beställningar av skolskjuts till skolskjutsgruppen enligt ovan förutsätts att vårdnadshavare meddelar verksamheten gällande tider eller förändring av tider dessförinnan. Tids- och adressändringar kan alltid medföra byte av chaufför.

Gemensamt ansvar

Vid elevs sjukdom under skoldagen kan vid behov resa utanför ordinarie tur räknas som skolskjuts. Här förutsätts ett gemensamt ansvar mellan skolpersonal och vårdnadshavare för att till exempel arrangera en elevs tidigare hemresa på bästa möjliga sätt.

Transportörens ansvar

En förutsättning för en trygg skolskjuts är att transportören ser till att chauffören har nödvändig kompetens för att utföra skolskjutsuppdraget. Chauffören måste behärska och följa gällande trafikföreskrifter, ha tillräcklig kunskap om elevernas funktionshinder samt känna till och respektera gällande överenskommelser i skolskjutsavtalet angående sekretess, punktlighet m.m. Transportören skall dagligen vara tillgänglig till dess varje skolskjutsuppdrag är utfört för att kunna ge och ta emot information angående enskilda resor.